

Nieuwjaarsboodschap

BART DE WEVER

Beste vrienden,

Hier sta ik dan. Helemaal alleen. In de Nekkerhal, waar we elkaar de voorbije jaren telkens met duizenden een gelukkig nieuw jaar kwamen wensen. Ik ben zelf geen feestbeest, maar het was plezierig om te zien hoe velen van jullie tot in de vroege uurtjes hier de bloemetjes kwamen buiten zetten. Vandaag lijkt dat ineens allemaal zo lang geleden, zo ver weg.

De wereld lijdt onder de ergste pandemie sinds de Spaanse Griep. De terugblik op 2020 is dan ook confronterend. We verloren veel mensen, maar we konden geen of geen passend afscheid van hen nemen. Moeders en vaders werden fysiek afgesneden van hun kinderen en kleinkinderen. Vriendschappen konden niet meer ten volle worden beleefd. Veel van wat ons plezier brengt in het leven, en veel zaken waar we bij uitstek samen met vrienden en geliefden van genieten, werden verboden of streng afgeraden. Talloze leerlingen en studenten liepen leerachterstand op. Tienduizenden mensen belandden in de tijdelijke werkloosheid en velen vragen zich bang af of hun job er binnenkort nog zal zijn. Beginnende middenstanders werden achteruit geslagen en gevestigde ondernemingen zagen hun opgebouwde kapitaal smelten als sneeuw voor de zon. Naast de horeca kreeg ook de cultuur, reis- en evenementensector een ongeziene mokerslag.

Maar in 2020 toonde de mensheid ook haar veerkracht, en niet het minst in Vlaanderen. Onze samenleving liet zich niet verlammen door angst. Politie en brandweer bleven paraat. Winkelpersoneel bleef ons bedienen – zelfs toen we collectief zo gek waren om zoveel mogelijk wc-papier op te kopen. De postbode en de vuilniswagen bleven komen. Werknemers gingen aan de slag, desnoods vanuit hun living. Poetspersoneel bleef poetsen. Leraars en leraressen bleven lesgeven. Onze havens en onze industrie bleven continu draaien. En natuurlijk: onze verplegers en dokters bleven onze senioren verzorgen en onze zieken behandelen. Het is onmogelijk hen allen persoonlijk te bedanken, maar eigenlijk zou dat moeten. Want dankzij de inzet van zovele gewone Vlamingen is Vlaanderen vandaag weliswaar zwaar aangeslagen, maar allesbehalve vérslagen.

Het perspectief in het jaar 2021 is nog niet helemaal helder. We zijn nog niet uit het bos. Maar de bevrijding komt eraan, dankzij de uitrol van de vaccins die in een recordtempo werden ontwikkeld. Laat dit een eresaluut zijn aan onze vaste overtuiging dat we onze problemen kunnen oplossen door vooruitgang, door innovatie. Farmaceutisch staan onze wetenschappers en onze bedrijven aan de top van de wereld. Iedereen weet nu dat in Puurs niet alleen den Duvel rijpt, maar ook talloze mensenlevens worden gered. Laat ons dus trots zijn. Maar laat ons hierdoor vooral ook geïnspireerd zijn voor de energietransitie en voor de aanpak van de opwarming van de aarde. We komen er niet door bangmakerij en achteruitgang, we komen er door wetenschap en vooruitgang. En Vlaanderen moet daarin maar één ambitie hebben: Champions League spelen. Wereldtop. Niks minder is genoeg.

En het zal ook broodnodig zijn. Want we moeten nu al zorgvuldig plannen hoe we post-Covid uit het dal gaan komen. Onze Vlaamse minister-president Jan Jambon bereidde daarom met de Vlaamse Regering het zwaarste relanceplan uit onze geschiedenis voor. Na een eerdere verhoging van de Vlaamse investeringen met 1,5 miljard, zal er maar liefst 4,3 miljard euro geïnvesteerd worden in zorg, onderwijs, innovatie, digitalisering en verduurzaming. We moeten daarin slimme keuzes maken en tegelijk moeten we onze inspanningen nog verhogen om Vlaanderen te verlossen van zijn regeldrift. Flanders is open for business, met een administratie die open staat voor investeringen en ondernemers, en werk maakt van een vlotter, zekerder en sneller kader voor vergunningen. Jan, er wachten jou alleen maar zware jaren en moeilijke omstandigheden, vrees ik, maar jij kan Vlaanderen erdoor loodsen.

Ik stel ook het volste vertrouwen in onze Vlaamse ministers. Met zijn inspanningen voor het Nederlands als onderwijstaal en voor eindtermen die de lat weer omhoog duwen, manoeuvreert Ben Weyts de onderwijstanker weer naar de juiste koers. Het zal nog vele jaren volgehouden arbeid vergen, maar dit is allicht de meeste cruciale taak voor onze toekomst. Ben, intussen bleef je als minister ook een rots in de branding tijdens de pandemie. Rationeel en doordacht lever je voortdurend strijd om onze scholen maximaal open te houden in zo veilig mogelijke omstandigheden. Je beleid is bij uitstek in het belang van leerlingen uit gezinnen die er sociaal-economisch minder goed voorstaan. Proficiat dat je voor hun belang durft kiezen, ondanks de bij momenten zware tegenkanting.

Zuhal Demir werkt op een verstandige manier aan een groener en duurzamer Vlaanderen. Terwijl we allemaal meer dan ooit een rustige plek in de natuur leren waarderen, smeedde Zuhal Vlaanderenbreed een bosalliantie met het vaste voornemen om 4.000 hectare extra bos te realiseren. Daarnaast wil ze Vlaanderen wapenen tegen periodes van lange droogte in de toekomst. Het is gepast om daarnaar te verwijzen op een nieuwjaarsfeest dat zelf eerder aan de droge kant is. De Blue Deal van Zuhal wil van Vlaanderen opnieuw een natuurlijke spons maken. Helaas moet je als minister vandaag ook de gevolgen opkuisen van de foute keuze uit het verleden om zonnepanelen te oversubsidiëren en de ronduit overmoedige politieke beloftes die daarmee samenhangen. Het is moeilijk om dit nog recht te trekken, maar het is goed dat je alsnog een fatsoenlijk rendement wil bieden aan wie geïnvesteerd heeft. Opnieuw is de les: alleen innovatie kan ons redden. Oversubsidiëring kost miljarden en levert uiteindelijk alleen maar miserie op. Net zoals het dogmatische verzet tegen kernenergie trouwens, waarmee de regering-De Croo ons uitgerekend nu in een roekeloos avontuur stort, ten koste van de consument, de duurzaamheid en de bevoorradingszekerheid.

Matthias Diependaele had zich zijn eerste jaar als begrotingsminister allicht anders voorgesteld. Na het financieel gezonde beleid van de regering-Bourgeois stond Vlaanderen er eigenlijk voorbeeldig voor. Nu kijken we aan tegen een krater voor het jaar 2020 en een structureel tekort voor de komende jaren. Beste Matthias, je bent ook minister van Erfgoed. Ik denk dat je voor de Vlaamse begroting dezelfde filosofie moet hanteren als voor ons erfgoed: tijdig en zoveel mogelijk investeren enerzijds, maar met een strak oog op de exploitatiekosten anderzijds. We staan voor een periode waarin we opnieuw strak de uitgaven op hun nuttigheid zullen moeten controleren. In dat verband kijken we alvast uit naar de spending reviews die je zal laten uitvoeren en jouw plannen voor een Vlaams subsidieregister dat transparant zal maken wie er met het Vlaamse belastinggeld ondersteund wordt.

We moeten niet verhehlen dat in 2020 ook het Vlaamse beleid serieuze klappen heeft gekregen. Zeker in de organisatie van onze ouderenzorg bleek Vlaanderen onvoldoende bestand tegen de zware stresstest van corona. Sinds die bevoegdheid met de zesde staatshervorming naar Vlaanderen kwam, zijn de budgetten al flink verhoogd, maar het bleek nog onvoldoende. Dat wordt verder rechtgetrokken. Want wat we zelf doen, moeten we telkens opnieuw beter proberen te doen. Daar moeten we blijven aan werken.

Maar wat we zeker wél beter deden, is de Vlaamse democratie overeind houden. Dank u wel parlementsvoorzitter Liesbeth Homans dat het Vlaams Parlement altijd volledig en veilig bleef functioneren, en dat het zich niet onnodig liet degraderen tot een volmachtenparlement.

Democratisch fatsoen is immers belangrijk. En dat brengt me naadloos bij een andere gebeurtenis van 2020: de vorming van de federale, paars-groene regering.

U zal mij niet horen zeggen dat de vorige, Zweedse regering perfect was. Dat is helaas niet waar. Want die regering was bijvoorbeeld in Wallonië democratisch illegitiem. Maar het was wel een regering die volgens de Nationale Bank de belastingdruk met meer dan 10 miljard euro verlaagde en de koopkracht duidelijk verhoogde. Het was een regering die de vennootschapsbelasting hervormde om meer jobcreatie mogelijk te maken in de private sector, met groot succes overigens. Het was een regering die het laatste jaar dat de N-VA erin zat een tekort van nog maar 0,7 procent van het bbp had.

Het Zweedse beleid heeft bovendien eindelijk en intussen overduidelijk appetijt gewekt in Wallonië om toch te kiezen voor meer autonomie. Ik denk dat ik mag zeggen dat we een bijna bovenmenselijke inspanning hebben gedaan om daar na de verkiezingen van 2019 een opportuniteit van te maken. Tijdens de zomer bereikten we, na vele eerdere afwijzingen en ontgoochelingen, een akkoord met de PS over een confederale wending, een belastingverlaging voor ondernemend Vlaanderen en een strenger migratiebeleid. Het lag binnen handbereik. Maar het is niet gelukt. De Wetstraat 16 was voor sommigen belangrijker dan dit land opnieuw democratisch en institutioneel leefbaar maken. De hele covidcrisis toonde nochtans andermaal aan hoe nodig dat is. Het democratische onvermogen van dit land en het ondoorgrondelijke kluwen van bevoegdheidsverdelingen droegen er onmiskenbaar toe bij dat we 2020 hebben afgesloten met een oversterfte van onze bevolking die ons wereldwijd te schande wordt geduid. Het is schrijnend dat daar de komende jaren niets aan zal gebeuren.

Door de vorming van de paars-groene regering zal Vlaanderen in deze eeuw tegen 2024 al zeker de helft van de tijd in de minderheid gesteld zijn binnen het federale bestuur. Er zal institutioneel niks gebeuren. Men zal wel vele miljarden uitgeven, en helaas niet om de werkzaamheidsgraad op te krikken. De crisis zal integendeel nog uitgediept worden door het paars-groene beleid en de Vlaming zal hoe dan ook uiteindelijk de factuur toegeschoven krijgen.

Maar deze kritiek is kennelijk ongehoord en gevaarlijk. Trumpistisch zelfs. Onder het mom van corona wordt het meest oubollig denkbare belgicisme over de bevolking uitgesproken. En wie de regering daarin tegenspreekt, wordt in niet al te fraaie termen opzij geduwd. Zelfs de vrijheid van meningsuiting zou men graag weer beginnen inperken. Het is nogal wat.

En over migratie mogen wij blijkbaar sowieso niet meer spreken. Want wij hebben destijds beslist om christenen uit Syrië te redden uit een oorlogsgebied waar de barbaren van IS een genocide op hen uitvoerden. Ik durf het zonder schroom te zeggen: de ontmoetingen met een aantal van deze mensen, hier in deze Nekkerhal tijdens onze voorbije nieuwjaarsfeesten, waar ze kwamen om de N-VA en Theo te bedanken om hun leven te redden, die behoren tot de meeste intense, ontroerende momenten van mijn politieke loopbaan. Maar, wel met heel veel schroom, moeten we ook toegeven dat we toen niet voorzichtig genoeg zijn geweest en dat we zijn opgelicht door één van onze eigen mensen. Dat is pijnlijk duidelijk en dat is afschuwelijk. Politici en media die destijds luid applaudisseerden toen Angela Merkel de deur van Europa openzette voor de ongecontroleerde inwijking van meer dan een miljoen mensen, staan vandaag stijf van verontwaardiging. Dat zullen we moeten ondergaan.

Allicht is daarmee helaas ook de toon gezet voor de komende jaren. We zitten geprangd tussen anti-systeempartijen die beslist hebben te volharden in volstrekte nutteloosheid enerzijds en het vivaldi-kluwen anderzijds. Van twee kanten onder vuur, dat is ontmoedigend en dat wordt nog bikkelhard. Net daarom moeten we nu de rug rechten.

De N-VA en alleen de N-VA kan in Vlaanderen de kracht zijn om dit land alsnog om te vormen tot een confederatie. Alleen zo kunnen we de democratie herstellen, alleen zo kunnen we de Vlamingen én de Franstaligen geven waar ze recht op hebben. Wij blijven dromen van, en werken aan een Vlaanderen dat op eigen vleugels vliegt. Een Vlaanderen waar men niet langer Noord-Europese belastingen moet betalen voor Zuid-Europese service. Een Vlaanderen waar meer dan 80 procent van de mensen aan de slag is, zodat we goed kunnen zorgen voor onze zieken, onze zwakkeren en onze gepensioneerden. Een groener en duurzamer Vlaanderen. Een gastvrij Vlaanderen met een sterk burgerschap. Een Vlaanderen waarin iedereen zich schaaft achter de waarden van de Verlichting. Een Vlaanderen met een vanzelfsprekende vrijheid van opinie en echte tolerantie. En een Vlaanderen waar alle kinderen toponderwijs kunnen genieten, waardoor ze ons en de hele wereld paf zullen doen staan door de kracht van hun grijze massa.

Dat is onze opdracht. Voor minder gaan we niet. Wij kunnen dat. Ik reken daarom andermaal op uw inzet in 2021.

En voor wie denkt dat het allemaal toch wel heel moeilijk gaat worden, citeer ik tot slot graag een vers van Lieve Devijver, de echtgenote van de ons ontvallen Willy Kuijpers:

Zie

Hoe de man

Tegen windmolens vecht

... En het haalt

Ik wens u allen een gezond en gelukkig 2021. Ik hoop u spoedig weer te zien.